

Српским песницима – Анђелко Заблаћански

ОДЈЕЦИ

Владиславу Петковићу Дису

Потроших године без иједног дана
Који би умео светом да ме води,
Да не питам где је ни шта је нирвана,
Ни зашто се злоба пре доброте згоди.

Невешт да досањам неке туђе снове,
Нити да прећутим пијанство сопствено,
Свесно ћу носити временске окове –
У недрима клупко змија уплетено.

И проклећу ноћи тихе у свитање
Што се не раздане ни у ведро јутра,
И кад Он постави последње питање:
– Ти дани без стида имају ли сутра?

Не умем побећи из слутње једине
Што умом се игра кô таласом море,
Да с Песником у сну Човек негде мине,
Кад с речи се скину последње одоре.

И тад заборавим све што ме болело,
Иза дуге склоним ноћ и црни дан
И што ме безгласно крвљу мојом клело:
Да не сазнам никад где изгубих сан.

НЕПОВРАТНИ ТРЕНУТАК

Бранку Миљковићу

Изгубих младост у блату живота,
крви вреле лудостима веран
у тишини. Сам, у крај туђег плота,
умирао и гладан и жедан

речи које звоне с лиром у дну мене.
Ноћивао с мислима неразумним
свима сем мастилу и ватри из зене,
црној души и људима умним.

А ноћ ме вуче конопцима смрти,
под ногама тло се као чигра врти.
Одлазим. У своје времену туђин

неухватне орфејевске музике.
Одлазим без урамљене ми слике,
патуљцима нико, а већ сасвим цин.

ИЗМЕЂУ ДВА БОЖАНСТВА

Јовану Дучићу

Како да препознам шта је искупљење
И како пред Творца у немоћи стати,
У додиру жене шта је искушење,
А шта љубав чиста кô кад воли мати.

Знам, жене су увек у нечему личне.
Ни мајка ни кћери никад нису исте.
Да воле и мрзе некад исто вичне –
Ил' ђавоље сестре, ил' пред Богом чисте.

Не умем да ћутим пред тајном лепоте,
Ни да се одрекнем земаљскога раја,
А стрепим пред Тобом због своје грехоте
И ридам пред сваком извесношћу краја.

Веран своме билу, изазову страсти
Покорно се молим Теби Створитељу:
Подај свакој жени љубави и части,
А мушкоме роду навек с једном жељу.

КАМЕНИ САН

Стевану Раичковићу

То камен у трави хладан спава,
Ил' моју лобању гризу црви,
По зиду гмиже сен заорава,
У мени тражи модрина крви.

На прозору наш лик од искона,
Планина на којој спознамо љубав;
Бол, јер сад је под гробном плочом она
А ја сâм – ни тамо ни овде сав.

Крикне ноћна птица мојом јавом,
С криком мисли црне пуном главом,
На мртвој стражи бол у мом дому.

О, само бих да осетим њен мир
И удахнем угасли јој свемир,
Пре неголи свет падне у кому.

РЕЧИ

Васку Попи

Нека реч не разбије мук
испод храстове коре
диваном црви с мравима

нека се умире дамари
игра не може да почне
јер краљ је на издисају

ноћ ће под руже да склони
певање умрлих птица
пре јутрења у празнини

а кад се сасвим раздани
знаћу свакој песми име
стихованој из најцрње таме

НИСАМ СЕНА

Бури Јакшићу

Био бих стена ал' сам тужно слаб,
Ни гранични кам не знам где стоји;
Пред својима горд ја туђински раб
Не знам рећи ко су преци моји.

Неко се дрзне, черечи ми мајку,
Топови ћуте кô ноћ иза кише,
Свирам бенцо, не нашу свирајку,
И по кући воњ ми чељад удише.

Чим намигну клекнем пред Европом.
Молим ту маћеху кô свако пасторче,
Душу узму својим пуним џепом
Да на дедовину чизмом ми кроче.

ИЗГУБЉЕНА МЛАДОСТ

Милутину Бојићу

На знојна ми недра ветар с горе пири,
Мислим крв ће врела убити хладноћу;
Милујући жице тек стасалој лири
Умрећу загледан у људску самоћу.

Сакупићу речи просуте хартијом:
У стих уденути помен херојима,

И крв своју врелу даћу часу тијом –
Оном кад се душа с кантара узима.

У бунилу, ропцу – видећу све слике:
Љубљене ми жене, свога родног краја,
На морској пучини сабласне прилике;
Сопствено рођење негдашњега маја.

Митровдански растанак кога више боли:
Изгубљену младост, српску поезију?
На длану трагови Јонског мора соли
И тишина коју мртва тела крију.

НИКО МЕ НЕМА

Милошу Црњанском

Чуј, плаче месец црвен и пун,
У човеку нигде Човека трун.

Сви се спотичу о речи сопствене.
Прошлости нема,
А у њој све будуће дрема –
И сваки долазећи час,
Већ је иза нас:
У обличју тамне и хладне сене.

Стихови су обичне, покиселе раге,
А ја самотњак на листу папира
Усред својих немира.

Горд и пун недрине
У срцу без гриже миша,
Метафора без сомота и плиша,
С много речене тишине
У праху суштине.

Чуј, плаче месец пун, црвен сав,
У ноћи тихој –
Све док је не подере ћука јав.

БЕЗ ДОКАЗА

Ивану В. Лалићу

Докажи да те нема сакривеног у мени,
Да све су ми паслике тек пука илузија
И свако цвеће само увели невени,
А једино у мом врту клупко змија.

Не пиши писмо кад смрт међу чељад зађе,
Мој живот окрзне дајући јасне знаке:
Да нечисти Богу на истину шаље најмлађе,
Докажи, песму твори бол, не украсне траке.

Зажги лампу погледом, њоме мрак утули,
Крикни реско да би те и они сасвим чули,
И напиши писмо у инат свакој злочести.

Дај моћ да певам о јонској части и чести,
Да устихујем опело над површином воде,
Докажи да смо исти – умрли и живи роде.

ШТА ОСТАДЕ

Алекси Шантићу

У врбаку стидљиво бих чекô
Да њу мајска месечина зари.
Кô да гледам – и сад стоји неко
Тамо где су сломљени ластари.

На судбу нам бацили камење,
Не знадосмо какво зло нас чека.
Голгота је седо ми прамење,
Без снаге је и планинска река.

Класје жита само сузе шкропе,
Сви путељци без иједне стопе,
На узглављу свели јорговани

Не миришу већ на њу сећају,
Летње ноћи у сребра одејају –
Шедрвани и минули дани.

ИСПОД ЈАСИКЕ

Милану Ракићу

Уцвале речи усред бистрика у мутној бари,
Локвањи бели и жути, лотоси сном опијени;
У мени црна орхидеја кô злодух тихо стари,
А сва ми лепота врисне поносно у једној жени.

Искрено сам лагао другу кипућим страстима
У тмасти тишине с почетка и речи на крају,
Желећи да бар једна ме помене у молитвама,
Кад страсти и понос ширину душе упознају.

Тад запеваћу криком светици с камене плоче,
Вапаје да чују преци и сви потоњи моји
И Ти, коме пречесто окренусмо леђа, Оче.
О, колико боле мог рода вековни неспокоји.

И кад јасика у мом погледу тихо затрепери:
Знаћу, све што у дамарима беше, минуло је
И песме остаће само којима се љубав мери,
Док сред тишине у свему још куца срце моје.

СТИДЉИВ ШАПАТ ТВОЈ

Војиславу Илићу

Испод леве дојке дубоко, дубоко
Уцвале су руже бела и црвена.
Бела за све слутње што их чува око,
Црвена сред била безречјем скривена.

И обе су руже мирисале исто:
Као кад су цвале јабучке у Рају.
Испод петог ребра невино и чисто,
У кишном октобру и сунчаном мају.

Све његове речи за њу беху тајна.
За њене уздахе само ноћ је знала,
Обома мисао иста зрака сјајна.
Све амбисе ума савест закључала.

И све је тишина што руке дотичу,
Док страшне им буре утроби пркосе.
Свако од њих слуги оног другог причу:
Ципеле скитаљке – мирне ноге босе.

ЕПИТАФ

Лазо Костићу

о, ви господине луди, неописиви
шта ваше речи траже у њеној коси
одавно сте мртви, а веома живи
и коме инат у вама дуго пркоси

о, ви љубавниче луди, неухватљиви
како ваш живот је увек иза смрти
како сте тако прави и кад сте криви
зашто у њеном билу ваш ум се врти

о, ви песниче луди, недодирљиви
зашто на њеним ружама цвета ваша јесен
и кад пролећем јој се звуку облаци сиви
како да поверује у ваш лик занесен

ТРАЖИМ

Десанки Максимовић

Не остављај ме саму
сред немузикалне светине,
могу ме повести путевима без вида
у најгушћу таму,
не остављај ме ту где за стих се не гине:
међу песницима без стида.

Не остављај ме без тајне:
у песми, у стрепњи, у било чему;
с њом знам само како шапућу траве,
како су нечије очи сјајне,
или како реч убија тугу голему
негде између сна и јаве.

Не остављај ми тишину,
јер о њу ћу се саплести на свом прагу,
у себи тражећи очи свих предака
и оправдање за ову празнину:
у којој не чујем песама слику драгу,
већ звона нејака.

Не тражи ми обећање
да умем и могу вечно да трајем за те,
још нико није и нећу ни ја,
али веруј ми, од тебе зависи моје постојање,
мој лик ће с тобом бројати сате,
у твом сјају он ће да сија.

Али кад на самом крају
за себе и друге потражим помиловање,
реци — то није слабост него велика снага,
свих који траже и оних који га дају,
јер спас је покајање —
с вером да дух нам је испод кућног прага.

БРАЋА

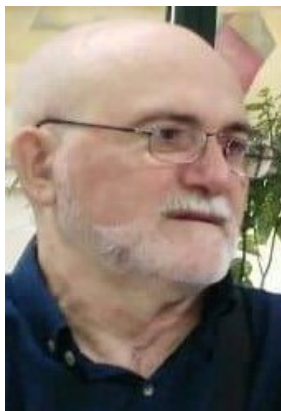
Петру Петровићу Његошу

О, залудни моји Црногорци:
Зар не знате ко је какве вјере?
С три се прста тврда воћка ломи,
Не са шаком нити пред Алахом
Ко што чине Латини и Турци.
У њих није таквог учитеља,
Ко што у нас бјеше Свети Сава:
Творац српске вјере и поријекла.

О, честити моји Црногорци,
Што палите кандило и свијеће,
Чашу жучи без меда пијете,
Јер се медом издајници 'ране,
А не знаду шта с' у њему мијеша,
Сва кукута и пелин Германа,
Ладолежи Англосаксонаца,
Без липова цвијета с намастира.

О, сва браћо: Срби, Црногорци,
Чувајте ми покров на Ловћену,
Чувајте ми вјеру светосавску,
Не убијте брата издајника,
Већ му гријехе срцем опростите
Кад се врате вјери праједова.
У кошници кано пчеле вриједне,
Скупите се уз Српства матицу.

О ПЕСНИКУ

Анђелко Заблаћански је рођен 4. децембра 1959. године у Глушцима код Богатића. Школовао се у родном месту, Сремској Митровици и Новом Саду. Поезију, афоризме и кратке приче пише од ране младост.

Објавио је збирке песама: *Рам за слике из снова* (1992), *Игра сенки* (2004), *Птица на прозору* (2007), *Сан напукле јаве* (2009), *Раскршћа несанице* (2011), *Пијано праскозорје* (2014), *Мали ноћни стихови* (2019), *Ноћи вучјег зова* (2020), *Перо, метафоре, тинта – изабране песме* (2021); збирку афоризама *Палацање* (2006); збирку превода руске поезије *Од Пушкина до Капустина* (2019); књигу прозе, афоризама и сатиричне поезије *Иза линије* (2020).

На 21. *Шумадијским метафорама* у Младеновцу (2008), у категорији кратке приче, добио је прву награду за приповетку *Везирове сузе*.

На санктпетербуршком поетском фестивалу *Поезија улице* (2014) освојио је равноправно прво место са још четири песника песмом *Добročинство* (Барону Штиглицу).

Песме су му преведене на руски језик и објављено у руским часописима, а такође и на енглески, белоруски, мађарски и бугарски. Афоризми су му преведени на македонски и објављени у *Бисери балканског афоризма* (2010).

Приређивач је добро прихваћених и посећених интернет сајтова светске и наше поезије. Главни је уредник часописа за књижевност *Суштина поетике*.

Члан је *Удружења књижевника Србије*.

Живи у Глушцима.

